

penselstrøg er til tider alt for fanatisk marxistisk og/eller feministisk. En vis afbalancerethed i denne sammenhæng, synes anmelderen, skylder man sine læsere, og det er da også lykkedes for de andre forfattere.

Ellers synes jeg bestemt også, at en tematisk gennemgang af 100 års skolehistorie er så langt at foretrække for Joakim Larsens linje.

Gerda Bonderup

Kolding i det tyvende århundrede indtil kommunesammenlægningerne i 1970, III (Vejle amts historiske samfund 1982), 368 s.

Med dette bind afsluttes den nye fremstilling af Koldings historie (Se Historie XIV, 2, 377). Bogen er en naturlig fortsættelse af de foregående bind og ligesom disse tematisk opbygget. Her behandles byens styre, dagspressen, to arbejds giverforeninger og til slut kulturlivet.

Hvert afsnit har fået sin forfatter, hvorfor det er blevet selvstændige tematiske afhandlinger, der her lægges frem. De er i sig selv interessante og detaljerede, men det betyder på den anden side, at det bliver svært for læseren at få styr på byens bredere udviklingshistorie. Man kunne derfor nok ønske, at det store arbejde med Koldings historie måtte afsluttes med en samlet kortfattet byhistorie, forfattet af en person.

Henrik Fode

Søens folk. Beretninger fra århundredskiftet. Udg. af Ole Højrup. 1985. *Bd. 1. skibsdreng og letmatros*, 230 s. *Bd. 2. Sejlskibsmatros og tømmermand*. 238 s. (Nationalmuseet, 1985). Pris pr. bind i abonnement 328,00 kr.

Med de udsendte to bind påbegynder Nationalmuseet en ny stor udgivelsesserie i forlængelse af serien om livet på og omkring herregårdene. Også denne række er planlagt til 8 bind, der skal følge med to bind om året og dermed en forventet afslutning i 1988.

Serien er opdelt efter de besætningskategorier, man finder om bord. Der indledes i bunden af hierarkiet med skibsdrengen og slutes af med et bind om dampskibskaptajnen. Bøgerne er opbygget på grundlag af det omfattende materiale, der findes hos NEU (Nationalmuseets Etnologiske Undersøgelser). Også billederne er for hovedpartens vedkommende hentet herfra, men dog suppleret med materiale fra Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg.

Formålet med serien er ikke traditionel søfartshistorie, men at følge livet om bord, sådan som de forskellige besætningskategorier oplevede det. Udgiveren har ladet beretterne selv fortælle, idet han har fundet, at denne metode, rigtigt brugt, er et rigt kildemateriale. Problematisk er det dog, om alt kan stå til troende, ligesom læseren ikke kan se i hvilket omfang, der er blevet redigeret eller styret i interviewfasen.

Det, der lægges frem, er imidlertid dejlig, ligefrem læsning. Hertil kommer, at udgivelsen udstyrmæssigt er meget fornem. I stort format og overdådigt forsynet med billeder. De er velvalgt, teknisk fine, hvilket igen må betyde, at redaktionen har haft et stort materiale at vælge imellem. Men det betyder igen – ligesom det var tilfældet med de bragte beretninger, at der kan sættes et spørgsmålstegn ved det repræsentative.

Et er imidlertid givet; det må kræve en stram redaktion for at undgå oplagte gentagelser fra bind til bind – den ydre ramme, skibet og dets bevægelser rundt i verden – var jo den samme for dæksdreng som for kaptaja. Det bliver